

העקרונות למניעת הסתאבות של מנהיג/פוליטיקאי – פרשת שופטים

"כי-תבא אל-הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך וירשתה וישבתה בה ואמרת אשימה עלי מלך ככל-הגוים אשר סביבתי. שום תשים עליך מלך אשר יבחר יהוה אלהיך בו מקרב אחיך תשים עליך מלך לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא-אחיך הוא. רק לא-ירבה-לו סוסים ולא-ישיב את-העם מצרימה למען הרבות סוס ויהוה אמר לכם לא תספון לשוב בדרך הזה עוד. ולא ירבה-לו נשים ולא יסור לבבו וכסף וזהב לא ירבה-לו מאד. והיה כשבתו על כסא ממלכתו וכתב לו את-משנה התורה הזאת על-ספר מלפני הכהנים הלויים. והיתה עמו וקרא בו כל-ימי חייו למען ילמד ליראה את-יהוה אלהיו לשמר את-כל-דברי התורה הזאת ואת-החקים האלה לעשתם. לבלתי רום-לבבו מאחיו ולבלתי סור מן-המצוה ימין ושמאל למען יאריך ימים על-ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל."

פסוקים אלה בפרשת שופטים (דברים פרק י"ז) קובעים עקרונות בסיסיים ביותר לאופן התנהלותו של מלך ולצורך ענייניו, האמור בהם מתאים לכל פוליטיקאי, מנהיג או בעל שררה.

מי שכתב, בחוכמה רבה לפני אלפי שנים, את הפסוקים הללו הכיר ככל הנראה היטב את נפש האדם וידע כי השררה והשלטון הם מתכון בדוק לשחיתות אישית. לכן, הוא קובע סייגים ומגבלות לאופן התנהלותו האישית של בעל השררה שצריכים להיות אבני יסוד אוניברסאליים ונצחיים לכל איש ציבור.

בעל השררה נדרש כאן לחיי צניעות – לא להרבות סוסים, נשים וכסף. הוא מתבקש להימנע מגבהות לב על העם שלו ולשמש דוגמא אישית מבחינת אורחות חייו והתנהגותו היומיומית. גבהות לב היא אם כל חטאת של בעל שררה באשר הוא. לא בכדי נקרא הפוליטיקאי "משרת ציבור". הציבור הוא האדון והפוליטיקאי הוא משרתו. סדר הדברים הזה נשכח לעתים מזומנות מדי מן הפוליטיקאים שלנו במיוחד כאשר הוא מקבלים משרות של שרים.

בעיני, זהו המסר המרכזי בקטע זה של הפרשה. שחיתות היא שחיתות היא שחיתות ולא משנה מי מבצע אותה - אשכנזי, ספרדי, דתי, חרדי, חילוני, אשה או גבר. היא מתחילה בגבהות לב ובאטימות אישית וציבורית.

נפלא מבינתי כיצד פוליטיקאים המגדירים עצמם כדתיים שומרי מצוות נתפשים חדשות לבקרים במעשי שחיתות. והרי זוהי תורתם אומנותם - עליה הם גדלים, אותה הם משננים יומם ולילה. את הפסוקים הללו הם קוראים ובהם הם מתעמקים ומתפלפלים. מה כל כך קשה להם בהבנת הנקרא הפשוטה הזו וביישומה בפועל?

אז זהו, כנראה אין לכך כל משמעות ערכית בעיניהם. הקריאה שלהם נעשתה כמצוות אנשים מלומדה - בלי להבין, בלי להתעמק, בלי להפנים. ולכן כאשר הם הגיעו לעמדות השררה לא שימשו פסוקים אלה נר לרגליהם ולכן גבה לבם ובצע הכסף הכה אותם בסנוורים.

מי ייתן וכל הפוליטיקאים שלנו יחתמו על המסר האמור בפסוקים אלה, יפנימו אותו ויתנהגו על פיו.

אשרי התמימות!!!